

TARIM BÜLTENİ

Rusya-Ukrayna Savaşı Gıda Fiyatlarını Arttıracak!

- Rusya-Ukrayna arasında meydana gelen savaş durumundan en fazla tarım sektörü etkilenecektir. 2021 yılında 200 milyon ton olan Dünya buğday ihracatının %30'u yaklaşık 60 milyon ton buğday, Rusya ve Ukrayna tarafından gerçekleştirilmektedir.
- Rusya ve Ukrayna, ayrıca dünya ayçiçeği ihracatının %32'sine tekabül eden 1 milyon 250 bin ton ayçiçeği tohumunu, mısır ihracatının %19'u olan 38 milyon ton mısırı ve arpa ihracatının %31'i olan 10 milyon 500 bin ton arpayı ihraç etmektedir.
- Dünya'da 14 ülke yıllık buğday arzının en az %10'unu Ukrayna'dan ihraç ederek karşılamaktadır. Özellikle Ortadoğu ülkelerinden; Lübnan yıllık buğday arzının yaklaşık %50'sini, Libya %43'ünü ve Tunus %32'sini Ukrayna'dan ihraç ederek karşılamaktadır.
- Gıda ithalatçısı iken son yirmi yıl içinde net ihracatçı olan Rusya, Dünya'nın Buğday üretiminde lider hale gelmiştir. Uluslararası ticaret veri sitesi OEC'nin 2019 raporuna göre, Rusya ve Ukrayna birlikte Dünya buğdayının yaklaşık dörtte birini üretmektedir.
- Rusya, Türkiye'nin en fazla ithalat ve ihracat yaptığı ülkelerin başında yer almaktadır. TÜİK verilerine göre Türkiye'nin Rusya'yla olan ticaret hacmi yıllık 34,7 milyar dolar iken Ukrayna'yla ise yine yıllık 7,4 milyar dolar, toplamda 42,1 milyar dolardır.
- Türkiye, tarım ürünleri ithalatında Rusya'dan en fazla ithal yapan ülke konumundadır. Türkiye, 2021 yılında Rusya'dan 4,3 milyar dolarlık tarım ürünü ithal etmiştir. Ticaret Bakanlığı'nın verilerine göre Türkiye buğday ithalatının yüzde 64,6'sını Rusya'dan, yüzde 13,4'ü ise Ukrayna'dan karşılamaktadır. Ayrıca Türkiye, ayçiçeği ithalatının yüzde 65,5'ini Rusya'dan, yüzde 4,2'sini Ukrayna'dan karşılamaktadır.
- Türkiye 2021 yılında Rusya'dan 1,8 milyar dolar değerinde 6,7 milyon ton buğday, 1,1 milyar dolar değerinde 913 ton ham Ayçiçek yağı, 309 milyon dolar değerinde 1,2 milyon ton arpa, 235 milyon dolar değerinde 1,1 milyon ton kepek ithal etmiştir.
- Türkiye'nin tarım ve gıda ihracatında ilk sırada 2,8 milyar dolar ile Irak, ikinci sırada 1,7 milyar dolar ile Almanya ve 1,6 milyar dolar ile Rusya üçüncü sırada yer almaktadır.
- Akdeniz Yaş Meyve ve Sebze İhracatçı Birlikleri verilerine göre Türkiye, 2021 yılında Rusya'ya toplam 1 milyar 13 milyon dolar karşılığında 1,4 milyon ton yaş sebze ve meyve ihracatı gerçekleştirmiştir.
- Tarım ve Orman Bakanlığı Tarımsal Ekonomiye Araştırma Enstitüsü 2020-21 verilerine göre Türkiye Limon ihracatının %25'ini Rusya'ya, %8'ini Ukrayna'ya, yaş üzüm ihracatının %55'ini Rusya'ya %17'sini Ukrayna'ya, kayısı ihracatının %50'sini, kiraz ihracatının %32'sini, çilek ihracatının %42'sini, ayva ihracatının %28'ini ve armut ihracatının %38'ini Rusya'ya gerçekleştirmiştir.

- Türkiye'nin tarım ürünleri ithalatında Rusya birinci, Ukrayna ikinci sırada yer aldığı için iki ülke arasındaki savaş birlikte tarım ürünlerini kapsayan ticaret olumsuz etkilenerek gıda fiyatlarının yükselmesine neden olacaktır.
- Rusya-Ukrayna savaşı sonrası buğday fiyatları son 14 yılın zirvesine ulaşarak %7,1 artışla Kile (1 Kile eşittir 30 kg) başına 11,34 dolar seviyesine yükselmiştir.
- 5251 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Ukrayna'dan tarımsal ürün ithalat ve transit ticaretinde Tarım Bakanlığınca aranan sertifika ve belge zorunluluğu kaldırılarak gıda egemenliği gıda güvenliği ve gıda güvencesi askıya alınmıştır.

Gıda fiyatları yükselmeye devam ediyor!

- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi (Tarım-GFE) Aralık 2021 verilerine göre tarımsal girdi fiyatları Kasım 2021'de yıllık olarak %36,2 aylık olarak %8,52 oranında artarken Aralık 2021'de yıllık olarak %45,6 aylık olarak %9,8 oranında artmıştır.
- TÜİK'e göre yıllık enflasyon %54,4 ENAG'a göre %114,87 oranında yükselmiştir. TÜİK'e göre Şubat ayı Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) aylık %4,81 oranında Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) aylık %7,22 yıllık %105,01 oranda yükselmiştir. ENAG'a göre TÜFE aylık %5,44 yıllık %123,8 oranda yükselmiştir.
- TÜİK Şubat ayı yayımlanan yıllık verilere göre fiyatı artan ürünler arasında margarin %140, nohut %122, mercimek %96, makarna %89, yumurta %84, un %78
- tavuk eti %78, sosis & salam %64-77, ekmek %62, balık %58 dana eti %56, zeytinyağı %56, ayçiçek yağı %55, peynir %54, süt %52, pekmez %50, toz şeker %46 oranında yükselmiştir.
- TÜİK Şubat ayı yayımlanan yıllık verilere göre fiyatı artan bazı yaş meyve & sebzelerde karnabahar %227, patlıcan %185, kabak %173, domates %169, dereotu %162, patates %152, salatalık %151, maydanoz %146, roka %140, nane %136, ıspanak %135, biber %133, lahana %88, havuç %87, marul %77, pırasa %68, turp %72, Nar %71 oranında yükselmiştir.
- 2017 yılında domates ve biberin kg fiyatı 5 TL iken yumurtanın tanesi 27 kuruş ve 1 litre yağın fiyatı 5 TL iken 4 kişilik menemen için 8,5 TL gibi maliyet çıkmaktaydı.2022 Şubat ayında ise domates ve biberin kg fiyatı 20 TL, yumurtanın tanesi 2,5 TL ve ayçiçek yağının litre fiyatı 28 TL'ye yükselerek 4 kişilik menemenin maliyeti yaklaşık 5 kat artarak 40 TL'ye yükselmiştir.
- Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Ukrayna-Rusya savaşı sonrası 435 bin tonluk ilk buğday ithalatı ihalesinde ton başına ortalama 420 dolar teklif verilmiştir. TMO'nun geçen ay yaptığı ihalede buğdayın tonuna ortalama 350 dolar teklif verilmişti.
- AKP iktidarı, Türkiye'de zeytinliklerin madenler aracılığıyla talan edilmesinin önünü açan yönetmeliği yürürlüğe koyarak ülkenin tarihsel, sosyal, kültürel ve ekonomik olarak önemli yeri olan zeytinlikleri büyük bir tehlike ile karşı karşıya bırakmıştır.
- TÜİK tarımsal işletme işgücü ücret yapısı verilerine göre mevsimlik tarım işçilerinin 2020 yılında 106 TL olan günlük ücreti, %20,6 oranında artarak 127 TL'ye yükselmiştir. Sürekli tarım işçilerinin 2020 yılındaki aylık ücreti 2 bin 894 TL iken 2021 yılında %19,5 artarak 3 bin 457 TL'ye yükselmiştir.

• Mevsimsel bazı ürünlerin fiyatları ve artış oranları

Ürün Kg	Tarla Fiyatı	Mersin Hal fiyatı	İstanbul Hal fiyatı	Tüketici fiyatı	Önceki ay Tüketici fiyatı	Önceki yıl Tüketici fiyatı
Biber	1-7 TL	3-15 TL	8-25 TL	17- 40 TL	15-40 TL	8-12 TL
Domates	1-7 TL	2-13 TL	3-18	12-25 TL	10-22 TL	3-8 TL
Patates	0,25-3 TL	2-5 TL	3-10	7-12 TL	5-10 TL	3-5TL
Kuru Soğan	0,25-3 TL	1,50 -6 TL	1-4 TL	3-8 TL	2-7 TL	1,50 -4 TL
Patlıcan	1-5 TL	3-11 TL	10-15 TL	15-20 TL	15-22 TL	5-10 TL
Muz	2- 7 TL	3 -9 TL	5-10 TL	12-30 TL	13-25 TL	8-15 TL
Portakal	0,25- 3 TL	1-5 TL	3-10 TL	5-12 TL	6-13 TL	5-10 TL
Armut	1-5 TL	2 -8 TL	5- 15 TL	13-17 TL	2,5-8 TL	8-12 TL

Not: Ürünlerin fiyatları, ek maliyetler ve ürün kalitesine göre değişkenlik göstermektedir.